

Door Henk Jongma

Klimaat

Opdracht 1

Alinea	Woorden	Betekenis
1	stratosfeer	tweede laag van de dampkring; in deze laag bevindt zich de ozonlaag
	productlijn	rij van handelingen aan een product; aan het eind daarvan is het product klaar
	ontwrichten	uit het normale verband halen
2	manifesteren	zichtbaar maken; een betoging houden
	idealisme	streven naar een ideaal, naar iets moois en denken dat dat bereikt kan worden
	zompig	moerassig, drassig
3	retoriek	gebruik van grote, overdreven woorden
	broeikaseffect	temperatuurstijging doordat de ozonlaag wordt aangetast
	pessimisme	de neiging alles somber in te zien
	passiviteit	afwachtende, lijdzame houding
6	polderen	(lang) overleggen om tot een gezamenlijk standpunt te komen
7	innovatie	vernieuwing
	diagnose	vaststelling van feiten na onderzoek
	radicale vergezichten	vergaande voorstellingen voor de toekomst

Opdracht 2

- 1 een open brief
- 2 plaats en datum, en ondertekening

Opdracht 3

- 1 de 'weergoden': de weersverschijnselen, die onder andere worden beïnvloed door de stratosfeer
- 2 De 'weergoden' bepalen het weer; niet de mensen.
- 3 Ze noemen (veranderlijke) weersverschijnselen klimaatverandering.
- 4

Groep	Wie?	Fresco's oordeel over deze groep
1	scholieren	Prima dat jullie je laten horen.
2	politici	Kunnen goede sier maken met wat de scholieren willen.
3	een kwart van de bevolking	Zeggen ten onrechte dat het klimaatdebat onzin is.

- 5
  - a
    - 1) over het spijbelen
    - 2) over onjuiste formuleringen
  - b
    - 1) Die lessen halen de leerlingen wel in.
    - 2) Correct formuleren leren de leerlingen wel.
- 6
  - a
    - 1) 'het milieu is het beu': het milieu vindt niets
    - 2) CO₂ vervuult: CO₂ is een normaal bestanddeel van de atmosfeer
  - b
    - 1) Het milieu vervuult, of het klimaat verandert.
    - 2) CO₂ tast de ozonlaag aan.
- 7
  - 1) over het pessimisme van de scholieren
  - 2) over de passiviteit van de scholieren
- 8 dat anderen (de ouderen) het probleem moeten oplossen
- 9 Hun levenswijze draagt bij aan het probleem.
- 10 We hebben niet geleerd om te gaan met overvloed.

- 11** Doordat er zoveel moet worden overlegd, omdat iedereen moet meedoen (oorzaak), is het resultaat heel mager (gevolg).
- 12** Ze bieden geen oplossing voor het echte probleem; het echte probleem wordt niet aangepakt.
- 13** **a** Het is voor de toekomst, er moet langzaam naartoe gewerkt worden.
b Ze betekenen een grote, drastische verandering.
- 14**

Technische vernieuwingen	Maatschappelijke vernieuwingen
nieuwe gebouwen en materialen die elektriciteit opwekken	nieuwe manieren van leven en werken met minder privébezit
andere energiedragers	
waterstof, kernenergie en CO ₂ als grondstof	

Opdracht 4

- 1** Volgens Fresco zijn er grote veranderingen nodig, juist vanwege de klimaatverandering.
- 2** Dat het klimaatdebat onzin is, gaat haar te ver.
- 3** Ze is voorzitter van de Raad van Bestuur van de Universiteit Wageningen; ze is voedsel- en landbouwdeskundige; ze heeft een indrukwekkende lijst van functies en nevenfuncties op deze terreinen, publiceert veel over deze onderwerpen. Zie <http://www.louiseofresco.com/>.

Opdracht 5

- 1** - het onderwerp introduceren
- de aanleiding noemen
- de lezer welwillend stemmen
- 2** een oproep
- 3** de probleem-en-oplossingstructuur; probleem: alinea 3 t/m 5; oplossing: alinea 6 en 7

Opdracht 6 en 7

Tip: Laat een klasgenoot je uitwerkingen kritisch bekijken. Die moet vooral aangeven wat niet duidelijk is. Verbeter daarna je uitwerking.

Opdracht 8 en 9

-